

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/140/2017.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 3.Kpkf.29/2016/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Székesfehérvári Törvényszék 3.Kpkf.29/2016/3. számú végzésének (a továbbiakban másodfokú végzés) – a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.108/2016/5. számú végzésére (a továbbiakban: elsőfokú végzés) is kiterjedő hatállyal történő – megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint az sérti az Alaptörvényt.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 1.1. Az elsőfokú adóhatóság bevallások utólagos ellenőrzése alapján megállapította, hogy az indítványozó különböző internetes aukciós portálokon rendszeresen, nagy mennyiségben értékesített ingó vagyontárgyakat. Ezt a tevékenységet üzletszerűnek minősítette és levonta annak adójogi következményeit, amelynek eredményeképpen az indítványozó terhére több adónemben – köztük személyi jövedelemadóban – adókülönböt állapított meg 2 860 880 forint összegben, 1 430 440 forint adóbírságot és 993 008 forint késedelmi pótlékot szabott ki. A másodfokú adóhatóság helybenhagyta az elsőfokú határozatot 2014. augusztus 27-én.
- [4] 1.2. Az indítványozó – felperesként – keresettel támadta az alperesi határozatot. Keresetében azt is előadta, hogy a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) a 2009-ben hatályos szabályai tekintetében jövedelemszerző tevékenységét jogellenesen minősítette át az adóhatóság különadózó jövedelemből összevonás alá tartozó jövedelemmé. Felperes tevékenysége ugyanis nem felelt meg az üzletszerűség mindhárom törvényi feltételének [Szjativ. 58. § (8) bekezdése], amelyek a következők: az átruházás ellenérték fejében történik (első feltétel); a magánszemély az áfa szabályszerűen

bejelentkezett alanya (második feltétel); adólevonási joga megnyílik (harmadik feltétel). Felperes ugyanis adólevonásra nem volt jogosult, mert áfa alanyként nem jelentkezett. Üzletszerűség hiányában az ingó vagyontárgyak értékesítését a különadózó jövedelmekre vonatkozó szabályok szerint kellett volna értékelni.

- [5] 1.3. A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 2016. február 4-én hozott ítéletével (12.K.27.395/2015/6.) felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság szerint az Sza tv. 58. § (8) bekezdése úgy értelmezendő, hogy „abban az esetben is üzletszerűnek minősül a sorozatos ingóértékesítés, ha jogkövető magatartás, szabályszerű bejelentkezés esetén is annak kellene minősíteni. [...] A második feltétel hiánya a felperes jogellenes magatartására vezethető vissza, a harmadik feltétel hiánya pedig ennek szükségszerű következménye”.
- [6] 1.4. 2016. február 8-án megjelent a Magyar Közlönyben az Alkotmánybíróság 2/2016. (II. 8.) AB határozata (a továbbiakban: Abh.), amelynek rendelkező része egyrészt 2014. január hó 24. napjára visszaható hatállyal megsemmisítette a 3/2013. Közigazgatási-munkaügyi jogegységi határozatot (a továbbiakban: KMJE), másrészt elrendelte a KMJE alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [7] 1.5. A felperes felülvizsgálati kérelmet nem nyújtott be a Kúriához és alkotmányjogi panasszal sem fordult az Alkotmánybírósághoz a jogerős elsőfokú ítélettel szemben.
- [8] 1.6. Az indítványozó – perújító felperesként – 2016. április 20-án perújítási kérelmet nyújtott be az elsőfokú bírósághoz a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozással. Kérelmében előadta, hogy az ítélet alapjául szolgáló adóhatósági határozatban az adóhatóság az Alkotmánybíróság által visszamenőleges hatállyal megsemmisített KMJE-re alapította döntését. Érvelése szerint alaptörvény-ellenes jogegységi döntés nem szolgálhat jogszerű döntés alapjául.
- [9] Az elsőfokú bíróság a kérelmet elutasította végzésében a következő indokolással: az Alkotmánybíróság nem rendelkezett a közigazgatási határozatok felülvizsgálatáról. Amíg a perújítás a tények megállapításával kapcsolatos jogsérelem orvosolását szolgáló perorvoslat, addig az Alkotmánybíróság döntése jogkérdésben való változást okozott. Jogkérdésben azonban perújításnak nem lehet helye. Rámutatott arra is, hogy a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban figyelembe lehetett volna venni az Alkotmánybíróság határozatát, de a perújító felperes felülvizsgálati kérelmet nem nyújtott be, jöllehet 2016. május 20-ig megtehetette volna azt.
- [10] A perújító felperes fellebbezésére eljáró Székesfehérvári Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) az elsőfokú döntést 3.Kpkf.29/2016/3. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kiemelte, hogy az Abh. rendelkező részében írtak

alapján a jogerős határozattal lezárt büntetőeljárásokhoz képest egyéb jogerős határozatok felülvizsgálatára nincs lehetőség. Miután az Alkotmánybíróság döntése a perújításra vonatkozóan eltérő szabályokat nem állapított meg, a közigazgatási perekben hozott jogerős ítéletekkel szembeni perújításra a Pp. vonatkozó szabályai az irányadók. Jogkérdésben perújításnak helye nincs.

- [11] 2. Az indítványozó a másodfokú bíróság végzését alkotmányjogi panasszal támadta az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, illetve az Abtv. 27. §-a alapján. Az Alkotmánybíróság figyelemmel volt a hiánypótlásban írtakra is.
- [12] Az alkotmányjogi panasz lényege a következő.
- [13] 2.1. Az elsőfokú és másodfokú bíróság perújítási kérelmet elutasító végzései sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, I. cikk (1) és (3) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, XXX. cikk (1) bekezdését, 25. cikk (1)–(3) bekezdéseit, 26. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [14] 2.2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését azért sérti a másodfokú végzés, mert a jogbiztonság megköveteli, hogy egy visszamenőleges hatályú alkotmánybírósági döntésben foglaltaknak jogorvoslat keretében érvényt lehessen szerezni. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével összefüggésben az indítványozó indokolása az alábbi: „[h]a utólagosan kerül megállapításra, hogy a 3/2013. KMJE Kúria döntés alaptörvény-ellenes, akkor alkalmazása pillanatában sérült az R) cikk (2) bekezdése”.
- [15] 2.3. Az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésével, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésével, továbbá XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével kapcsolatban az indítvány azzal érvel, hogy a KMJE korlátozta a bírói függetlenséget, mert a bíróság csak arra hivatkozhatott, de megsemmisítésével elhárult az akadály a bírói mérlegelés gyakorlása előtt. A KMJE korlátozta a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz fűződő jogokat és a jogorvoslathoz való jogot is, mert a KMJE az Szja tv. egyik mondatát figyelmen kívül hagyta és az elsőfokú bíróságnak nem volt lehetősége a perbe vitt kérdést érdemben elbírálni. Az egyetlen jogorvoslat a Pp. 260. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti perújítás megengedése miután az Alkotmánybíróság a KMJE-t megsemmisítette. Az Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdése azért sérült, mert a 75%-os költségtartalom helyett az átminősítés következtében csak 10%-os költséghányaddal lehetett számolni. A jogalkotó azonban a 75%-os költségelszámolással kívánt megfelelni az Alaptörvény előbbi bekezdésében írtaknak.
- [16] 2.4. Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét azért sérti a másodfokú végzés az indítvány szerint, mert a KMJE korlátozta a bírói függetlenséget, majd annak megsemmisítését követően, a perújítás elutasításával a bíróságok kibújtak alaptörvényi kötelezettségük alól.

- [17] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság Abtv.-ben lefektetett feltételeinek eleget tesz-e.
- [18] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a másodfokú végzés kézbesítése (2016. december 4.) és az alkotmányjogi panasz benyújtása (2017. január 6.) között kevesebb, mint 60 nap telt el. Az alkotmányjogi panaszt tehát határidőn belül nyújtották be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság eljárására hatáskört biztosító rendelkezéseket. Az indítványozó érintett, hiszen az alapul szolgáló eljárásban perújító felperesként lépett fel. Jogorvoslati jogát kimerítette, amikor fellebbezéssel élt az elsőfokú bíróság végzésével szemben. A másodfokú bíróság végzése a bírósági eljárást befejezte.
- [19] Ezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz megfelel az Abtv. 27. §-ában, 30. §-ában, 52. § (1b) a) pontjában szabályozott, fentebb elbírált feltételeknek.
- [20] 3.2. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz kizárólag Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható az Abtv. 27. § a) pontja értelmében. Az Alkotmánybíróság ítélezési gyakorlatában e fő szabály alól a következő kivételeket dolgozta ki:
- [21] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, amely szerint a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt alapítani kivételesen, a visszaható hatályú jogalkotás vagy a felkészülési idő hiánya miatt lehetséges {erről lásd pl.: 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]; 3066/2013. (II. 28.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [22] Az indítványozó ugyan hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, de nem vetette fel a visszaható hatályú jogalkotást vagy a felkészülési idő hiányát.
- [23] Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a]z Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek”. „[A]z Alaptörvény e szabálya ugyanakkor az alkotmánybírósági gyakorlat alapján nem Alaptörvényben biztosított jog, így ennek megfelelően vélt sérelmére alkotmányjogi panasz sem alapítható {elsőként lásd: 3379/2012. (XII. 15.) AB végzés, Indokolás [6], legutóbb megerősítette: 3256/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [12]}”. {3026/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [9]}
- [24] Az Alaptörvény 25. cikk (1)–(3) bekezdésére, – néhány kivételes esettől eltekintve [lásd például: 33/2012. (VII. 17.) AB határozat, 4/2014. (I. 30.) AB határozat, Indokolás [44]–[45] – 26. cikk (1) bekezdésére, valamint 28. cikkére alapított panaszelemekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság szintén rámutat arra, hogy ezekre a rendelkezésekre a panaszos nem alapíthat az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt. E szabályok az államszervezet részét képező bírósági rendszerrel kapcsolatos alapvető rendelkezéseket rögzítik, valamint a bíróságok által végzett jogértelmezésre vonatkoznak {lásd például: 3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [29],

- 3143/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [34], 3108/2016. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [23]; 3147/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indoklás [14]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29], 3003/2017. (II. 1.) AB határozat, Indokolás [22]}.
- [25] Emiatt a panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, R) cikk (2) bekezdésének, 25. cikk (1)–(3) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének sérelmére vonatkozó részében nem felel meg az Abtv. 27. § a) pontjában szabályozott feltételnek.
- [26] 3.3. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a kérelem akkor felel meg a határozottság követelményének, ha egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, valamint az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel. {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3102/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [24], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}
- [27] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, XXX. cikk (1) bekezdését ugyanazon okból hívta fel. Nevezetesen azért, mert perújítási kérelmét a bíróságok elutasították a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjának az értelmezése alapján.
- [28] Ezzel szemben hangsúlyozandó, hogy az indítványozó által előadott indokolás egyfelől a KMJE-re és a felülvizsgálattal, illetve alkotmányjogi panasszal nem támadott, az alapeljárásban hozott elsőfokú bírósági ítéletre vonatkozott, másfelől az Abh. rendelkező részének a tartalmát értelmezte. Tulajdonképpen az indítványozó tévesen választotta meg a rendkívüli jogorvoslatot: perújítási ok nélkül perújítással élt felülvizsgálati kérelem helyett, továbbá az elsőfokú bíróság ítéletével szemben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt sem. E mulasztások a másodfokú végzéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz útján nem orvosolhatók. Alkotmányjogilag értékelhető kapcsolatot a támadott, perújítás tárgyában hozott bírósági végzések és a felhívott alaptörvényi rendelkezések között az indítványozó nem vázolt fel. A végzésekkel összefüggésben megfogalmazott általános kritika nem teszi érdemben felülvizsgálhatóvá a panaszt pusztán azáltal, hogy az indítványozó az Alaptörvény számos rendelkezését idézte, illetve megjelölte.
- [29] Az Alkotmánybíróság ismételten rámutat állandó gyakorlatára: „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati

eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; legutóbb: 3205/2017. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [20]}. Ezek fényében az Alkotmánybíróság azt nem vizsgálta felül, hogy a bíróságok a perújítási kérelmet a szakjogi szabályoknak megfelelően bírálták-e el. A törvényességi felülvizsgálat ugyanis nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.

[30] Mindezek miatt a panasz az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, XXX. cikk (1) bekezdésének sérelmére vonatkozó részében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjaiban lefektetett határozottság követelményének.

[31] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 50. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva – megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a törvényi feltételeknek, és emiatt a rendelkező részben írtak szerint – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja értelmében – a panasz visszautasításáról döntött.

Budapest, 2017. november 21.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró